

Nr 80.

Av herr **Näsström m. fl.**, om ökat anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp.

Under sjätte huvudtiteln i årets statsverksproposition har departementschefen för »Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp» äskat ett anslag på 5 000 000 kr. Från väg- och vattenbyggnadsstyrelsens sida har för ändamålet i fråga ett anslag på 15 000 000 kr. ansetts erforderligt. För denna sin uppfattning har styrelsen också förebringat en mycket stark motivering. Styrelsen framhåller sålunda, att många ansökningar om bidrag ännu icke behandlats och att ännu flera vore att vänta. Styrelsen hade nämligen på grundval av från distriktsingenjörerna för vatten och avlopp inkomna uppskattningar beräknat de ansökningar, som kunde förväntas ytterligare inkomma under tiden 1 sept. 1946—31 mars 1947, till omkring 420 stycken, avseende en sammanlagd anläggningskostnad av i runt tal 100 miljoner kronor. Häremot svarande bidragsbelopp hade uppskattats till 50 miljoner kronor. I enlighet härmed skulle under tiden från den 1 sept. 1946 till budgetårets utgång för prövning föreligga i runda tal minst 600 bidragsansökningar, avseende anläggningar för en sammanlagd kostnad av minst 150 miljoner kronor. Mot av dessa anläggningskostnader betingade bidragsanspråk, avseende sammanlagt minst cirka 75 miljoner kronor, stöde den 1 sept. 1946 ett för bidragstilldelning disponibelt, ofördelat belopp av i runt tal 3,5 miljoner kronor.

Av det anförda drar väg- och vattenbyggnadsstyrelsen den slutsatsen, att endast en mindre del av bidragsansökningarna kunde tillgodoses med medel, som redan vore eller under nästa budgetår kunde bliva för ändamålet tillgängliga. En kraftig ökning av det nu utgående anslaget vore emellertid — enligt styrelsens mening — under alla förhållanden erforderlig, och det är också på grund därav, som styrelsen anser, att detsamma för budgetåret 1947/48 bör fastställas till 15 000 000 kronor.

Tillkomsten av nu gällande statsbidragsbestämmelser på området i fråga har skapat möjlighet för kommuner och samhällen att ordna sin vatten- och avloppsfråga. Antalet ansökningar om bidrag har varit i ständigt stigande, och det torde i fortsättningen komma att än ytterligare öka. På många håll i landet är nämligen ordnandet av vatten- och avloppsfrågan en brådskande

aktualitet. Så är i varje fall förhållandet på landsbygden och bland dess jordbrukare. Svårigheten med vattenförsörjningen gör landsbygdskvinnans arbetsbörda än tyngre och kommer därigenom på sitt sätt att bidra till flykten från landsbygden och jordbruket. Inte minst ur social synpunkt är det därför angeläget att vatten- och avloppsfrågan forceras så långt tillgången på material och arbetskraft det tillåter.

I anslutning härtill önska vi understryka angelägenheten av en snabbare behandling av inkomna ansökningar. Oaktat närmare tre år förflutit sedan den första författningen på detta område utkom, har ännu icke något bidrag beviljats till exempelvis Västerbottens län. Orsaken därtill ligger icke i bristande tillgång på arbetskraft och material, ty i några fall voro planerna godkända och arbetstillstånd lämnat. Att bidraget det oaktat uteblivit är närmast att betrakta som en följd av det besvärliga ansökningsförfarandet och de för menige man hart när obegripliga grunderna för beräkning av bidraget. Frågan därom är emellertid f. n. föremål för särskild utredning, och det är att hoppas att resultatet inte skall låta vänta på sig alltför länge.

Tillgången på för ledningsarbetenas utförande lämpliga rör är visserligen f. n. icke fullt tillfredsställande, men statens industrikommission har dock låtit förstå, att den nuvarande bristen är av övergående natur. Kommissionen förklarar exempelvis sålunda, att några svårigheter att för budgetåret 1947/48 ställa den ifrågasatta kvantiteten heltjocka gjutjärnsrör till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förfogande icke torde vara att befara.

Anläggningar för vattenförsörjning och avlopp anses vara lämpliga arbetsobjekt i synnerhet som de ofta med fördel kunna bedrivas vintertid. Tillgång till arbetskraft finns säkerligen bland våra småbrukare och andra, som gärna ägna sig åt s. k. deltidsarbete i hemorten eller dess omedelbara närhet. På grund av sin bundenhet vid småbruket kan emellertid denna arbetskraft icke sysselsättas i arbete beläget på längre avstånd från hemorten och står följaktligen icke till förfogande för arbetsmarknaden i allmänhet. Med hänsyn till den rådande arbetskraftssituationen förefaller det därför motiverat att man utnyttjar denna latent arbetskraftstillgång i lokala vatten- och avloppsarbeten.

Vi ha tidigare framhållit — och vi upprepa det ytterligare — att de arbeten varom här är fråga måste bedrivas med all den skyndsamhet, som tillgången på arbetskraft och material medgiver. Anslaget får därför icke ställas i underkant. Får vår del anse vi, att läget på här berörda område kommer att kräva en avsevärt större anslagssumma än den Kungl. Maj:t upptagit i årets statsverksproposition. Vår uppfattning finner för övrigt därvid också stöd i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens föreliggande petita, där anslaget beräknats till 15 000 000 kronor.

Under hänvisning till det anförda få vi därför hemställa,

att riksdagen ville besluta att till Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp för budgetåret 1947/48 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1947.

Emil Näsström.

A. Gillström.

Hjalmar Nilsson.

Verner Söderkvist.